

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 12 NOVEMBER.

Postregiem.

De *Moniteur* kondigt een koninklijk besluit af, meldende dat de wet van 29 april 1868, op het postregiem, te beginnen van 1 november van kracht is.

Het is naar toegelaten in de brieven waarlijken aan tooner, zooals banknoten, bonus, coupons van interest of winstaandeel, titels der openbare schuld van België of van vreemde staten, post- of telegraafzegels, aandelen of obligatiën van banken of maatschappijen te sluiten, op voorwaarde er de verklaring van te doen en een geveendrecht recht te betalen. De verzendingen die niet boven de 5 fr. gaan en de postmandaten zijn aan die verplichting niet onderhevig. De brieven die waardijken bevatten, worden aangeteekend (*chargés*) genoemd. Het maximum der waardijken die in eenen brief, mits verklaring, mogen gesloten worden, is bepaald op 10.000 fr.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de waardijken die in brieven besloten zijn, en verklaard volgens de voor- en nadeelen van de regelen, tenzij wanneer het verloren gaan van eenen brief voorspuit 't zij uit een gebrek aan het adres of uit alle andere nalatigheid van den verzender, of wel als kan bewezen worden dat de verloren brief geene waardijken bevatte, of minder dan verklaard is. Het bestuur is ontslagen van die verantwoordelijkheid, door het bestellen der brieven aan de bestemmelingen tegen ontvangstbewijs.

De vragen tot uitkeering moeten ingediend worden binnen de zes maanden, te rekenen van den dag der storting, op straf van prescriptie, en onderstund zijn van het ontvangstbewijs der storting. Behalve het geval van betwisting, wordt de schadeoorsluiting betaald binnen de twee maanden, te rekenen van de reclamatie. De waarde der titelen, aandelen en obligatiën met wettigen koers, wordt voor die betaling, bepaald volgens de kwotering der beurs van Brussel, op den dag der storting. Het bestuur neemt geene andere verantswoordelijkheid op zich, 't zij recht- of onrechtstreeksche, in zake van brieven, per post verzonden, dan degene hierboven verklaard.

De valsche verklaring eener waarde, hooger dan den werelijken inhoud van eenen brief wordt gestraft met eene gevangenzetting van ten minste eene maand en ten hoogste een jaar en met eene boete van 26 tot 500 fr. De verklaring van eene waarde beneden dien inhoud, wordt gestraft met eene boete die gelijk is aan twintigmaal het gesmokkelde recht. Echter zullen die straffen naar toegepast worden, wat de beurswaardijken betreft, als het verschil tusschen de verklaarde som en den prijs, vastgesteld volgens de kwotering van den dag der storting, tien tot honderd overtreft.

Wordt gestraft met eene boete van 26 tot 500 fr. 't sluiten in brieven, zelfs aangeteekende, of in alle briefwisselingen van goud, zilver, juweelen of andere stoffen; 2° het sluiten in korrespondentiën, zonder verklaring van waardijken aan tooner, uitgezonderd de verzendingen beneden de 5 fr. en de postmandaten.

Het bestuur heeft het recht de opening te eischen van de korrespondentiën, die het zou vermoeden verbotene waardijken te bevatten.

De formaliteit van het chargement is voortaan uitsluitend voorbehouden aan de brieven, die waardijken aan tooner bevatten, verklaard door den verzender. De andere brieven kunnen maar worden onderworpen aan de *aanbeveling*, die de tegenwoordige aantekening vervangt, in alle gevallen waarin de wettelijke of konventionnele schikkingen de formaliteit der aantekening hebben voorgeschreven, voor de brieven die geene waardijken aan tooner bevatten.

Het post-bestuur gelast zich met door expres, ten huize te doen bestellen, aanstonds na hunne aankomst, de brieven die het woord *expres* zullen dragen en die zullen betalen boven het gewone port van den brief, 30 centiemen waar er een postbureel bestaat en 1,50 fr. voor de andere gemeenten.

De bestelling bij *expres* zal slechts plaats hebben: van 1 april tot 30 september, van 6 's morgens tot 8 ure 's avonds; van 1 oktober tot 31 maart, van 7 ure 's morgens tot 6 ure 's avonds.

Luidens eenen bijzonderen brief uit Sint-Petersburg, zou het politisch artikel door den *Journal* dier stad afgekondigd, en welk vooral te Parijs zulken diepen indruk te weeg heeft gebracht — omdat het de zekerheid eener alliantie tusschen Rusland en Pruisen deed voorzien, ingeval eener aanranding van Frankrijk tegen Duitschland, — voor deszelfs verschijning goedgekeurd zijn geworden door de russische kanselarij der buitenlandsche

zaken. De briefschrijver voegt erbij, dat die goede verstandhouding tusschen de kabinetten van Berlijn en Sint Petersburg niet alleen een verdedigend verbond is, maar ook toegepast zal worden op eene waarschijnlijke vereffening van het Oostersche vraagstuk, buiten de bemoeijing van het kabinet der Tuileries. Het Rumensche Staatsbestuur zou als derde in die vereffening optreden.

Uitkomst van den oogst van 1868 in België.

Door eene uitzonderlijke weergesteldheid begunstigd, hebben tarwe en rogge eene goeden en overvloedigen oogst geleverd. De opbrengst is hooger geloopt dan die van een gewoon goet jaar.

De tarwe heeft 28 hectoliter per hectaar opgebracht, de rogge 30 de gerst 42, de boekweit maar 19, de haver tot 41 hectoliters. De paarsboonen gaven 18 hectoliters, de erwten 36 per hectaar. De aardappels brachten de groote hoeveelheid van 14.200 kilogrammen per hectaar op; het koolzaad gaf 25 hectoliters, het vlas 528 kil. de beemden 4.950 kilogrammen, de klaver 19.700 kil. per hectaar oppervlakte.

De haver heeft van de droogte geleden, vooral op de zandgronden. Wat er van zij, de oogst wordt geboekt als goed, onder betrekking van de hoedanigheid, maar de opbrengst komt ter nauwernood die van een gewoon jaar nabij.

De opbrengst der gerst is klein, maar de hoedanigheid is goed.

De boekweit is niet gelukt; haar produkt, van gemeene hoedanigheid, staat lager dan in een gewoon jaar. Het is evenzoo met het koolzaad, waarvan de hoedanigheid slecht middelmatig en de opbrengst weinig voldoende is.

Wat de aardappelen aangaat, deze leverden een goeden en overvloedigen oogst. Hij overtreft met 42 hectoliters per hectaar het middelbaar produkt van een gewoon jaar. Men spreekt maar van zeer weinig kenteekenen van ziekte, en wel enkelij in de roode soorten van zekere deelen des lands.

De onst van het vlas is gemeen geweest. De weiden en de klaver hebben geleden van de droogte; ook is er gebrek geweest van veeder.

Gelukkiglijk zullen de landbouwers eene vergoeding vinden in den oogst der voederwortelen die veel zullen opbrengen, vooral de rapen.

In Frankrijk is de toestand ten naastenbij gelijk in België. De tarweoogst staat ten naastenbij gelijk met eene goede middelmatigheid; de rogge heeft meer opgebracht, terwijl gerst en haver minder dan gewoonlijk leverden. De tweede sneden van voeder werden tot niets gebracht door de droogte, en de beemden brachten geen toemaat op; wat de aardappelen betreft, deze gelukten zeer goed en gaven eenen voortreffelijken oogst.

In Engeland rekent men, dat de tarweoogst in 1868 dien van 1867 zal overtreffen met 13 miljoen hectoliters, en die van de vorige jaren met 7 miljoen.

Gerst en haver zijn minder goed gelukt en hunne opbrengst is gerekend op 20 t. h. minder dan de Middellmaat.

De aardappelen hebben van de droogte te lijden gehad. De hoedanigheid is goed, zonder spoor van ziekte, maar het produkt gaat dat van een goed jaar niet te boven.

De beemden en weiden leverden weinig voeder.

In de Vereenigde Staten was de tarweoogst goed.

Het is evenzoo in Pruisen, in Oostenrijk en in Rusland.

Met een woord, het jaar is zeer goed overall, wat aangaat de voornaame eetwaren uitmakende de basis der spijsing, dit is te zeggen de tarwe, rogge en aardappelen, die naar allen schijn aan gematigde prijzen zullen blijven. Het veer is echter niet zeer begunstigd: hooi en voeder van allen aard hebben eene kleine opbrengst geleverd. Van daar, dat de magere beesten goedkoop en de vette integendeel ichtal duur zullen wezen.

Ter gelegenheid van het patroonfeest van onzen Koning zal er aanstaande zondag een plechtige *To Deum* in muziek uitgevoerd worden in de Hoofdkerk te Tongeren.

De laatste bulletijns melden dat er geene verandering is in den toestand van den prins.

Het getal der vreemde-lingen welke Spa tijdens het badseizoen van 1868 hebben bezocht beloopt 18.563. Dit is 2108 meer dan in 1867.

Men schrijft uit Luik 2 november:

Door den gemeente-raad schandelijk verlaten, hebben de inwoners der Stoofstraat een behendig middel uitgevonden om het bestaan van het

ontuchtig huis onmogelijk te maken, welke onze droevige overheid in deze straat heeft veroorzaakt. Just reus het slecht huis is een ruimen gang; men heeft er eene kastanierverkoop in geplaatst, die des avonds voor zending heeft, bij middel van eene lamp, met zwarte lichtverschijnsels, gansch de straat en bijzonder den ingang van het ontuchtig huise verlichten. Deze verlichting en verkoop trekken alle avonden, tot zeer laat in den nacht, eene menigte nieuwsgierigen tot zich, die de verachtelijke exploitante zullen onmogelijk maken van het in de Stoofstraat en met de medeplichtigheid van het gemeentebestuur geopend slecht huis. Indien zij zelfs van dit verdrijvingstelsel door het licht moesten afzien, rekenen de bewoners van het kwartier nog op andere middelen, om het behoud der eerloosheid te midden eener treffelijke bevolking te beletten. Goeden moed en volharding dan!

De dagbladen hebben, eenige dagen geleden, de ongelooftige vergunning gebrandmerkt, door de gemeente-overheid van Luik gegeven, om nevens eene katholieke school, bestuurd door Zusters en bezocht door honderden arme meisjes, een huis van ontucht te openen. Er werd eene protestatie aan de gemeente-overheid gezonden, ondertekend door 432 ingezetenen. Zal men het gelooven? Het kollegie is op zijne eerste beslissing niet teruggekomen, zoodat deze nu eenen zweem van eerlooze hoosardigheid verkrijgt, en als 't ware te beschouwen is als een valstrik, met voorweten en toestemming geleid aan het vrije onderwijs; als eene smaad aan de arme, jonge-katholieke meisjes der stad! Deze schanddaad zal door ieder eerlijk man veroordeld worden.

Verleden zondag smeekte eene vrouw, van een zekeren onderdom, te Luik, de hulp der voorbijgangers af. Eene menschlievende burgervrouw deed haar in hare woning komen en gaf haar allen mogelijken onderstand; doch alles was vruchteloos: de ongelukkige stierf eenige ogenblikken nadien, naar het schijnt, ten gevolge van al de ootheringen, welke zij heeft moeten verduren.

Men schrijft uit Hoei, 30 oktober: Verleden zondag is er in het beestenhek alhier bijna een ongeluk gebeurd. Een der knechts ging met eenschaap op den rug, voorbij het hek van eenen schoonen leeuw; deze stak zijnen poot door de tralijen, om het schaap te vatten, doch de knecht het schaap latende vallen werd zelve eerst bij den arm en daarna bij het hoofd gegrepen. Het is niet te veronderstellen dat de leeuw spoedig zijne prooi zou hebben losgelaten, indien geen wel toegepaste stokslag, van eenen der toeschouwers, ter hulp van den knecht ware gekomen.

Dezer dagen had te Brussel het volgende geval plaats: De hondenslager van eene der kerken der hoofstad, welke terzelfder tijd lijkdrager is, had eenige zaken met de simpele politie te vereffenen, en hij begaf zich bij eenen huisaer, dien wij M. Z. zullen noemen. De dame opende de deur, en toen de hondenslager zegde dat hij haren man hebben moest, antwoordde zij snel: Gij zult hem niet hebben. — Eventwel... herriam hij; doch hij zag zich de deur voor den neus sluiten door de dame, die hem nog toeriep, dat zij niet aan zijne parochie behoorde.

De hondenslager begreep van dat alles niemantall en eerst den volgenden dag werd hem de zaak dandelijk M. Z. was den dag te voren overleden, en zijne vrouw meende dat de hondenslager gekomen was om zijn lijk weg te halen.

Ten gevolge der talrijke vragen van dienstnemingen voor 't pauselijk zouavenkorps, heeft het belgisch komitee beslist, dat er voortaan twee maandelijksche vertrekken zullen plaats hebben, den 1° en 3° donderdag van elke maand. Donderdag laatsleden zijn er uit Brussel 43 belgische en hollandsche vrijwilligers vertrokken.

Men leest in de *West-Vlaming*: Zoohaast de aandacht der justicie opgewekt geworden is op de brandstichtingen, die in deze localiteit plaats hadden, en dat zij zich mocht overtuigen, dat deze branden het werk der kwaadwilligheid waren, bevoel zij aan den politie commissaris Ghuyts, van Gent, haar in het opzoeken der plechtigen te helpen.

De heer Ghuyts dacht dat, om de waarheid te ontdekken, er geen beter middel was dan zich ter plaatse bevinden en de inwoners der streek te hooren babbelen.

De commissaris maakte zich koopman in beesten. Met kiel en muis, met stok of zweep, volgde Ghuyts al de markten van het omiggende, kocht of vercocht beesten, doorliep al de pachtboeven, speelde den koopman, en door zijne aanhoudende betrekkingen werd hij all'ngskens te St-Denis en in de omstreken goed gekend.

Dikwijls bracht hij den nacht in herbergen dezer gemeente door; dan benuttigde hij zijne

avondstonden met in gezelschap zijner confraters, en ook van landbouwers, den toer der herbergen te doen.

Zooals men denken kan, rolde de aanspraak zeer dikwijls op de branden, die de gemeente verwoestten. Men vertelt dat, om zijn doel te bereiken, de valsche koopman in beesten de inwoners zeer dikwijls tegeusprak, waartoe zelfs verscheidene malen levendige twisten ontstonden, maar die altijd voor gevolg hadden, den heer Ghuyts meer en meer over de omstandigheden en de oorzaken der brandstichtingen in te lichten.

Heden is de koopman in beesten op nieuw politie commissaris te Gent, waar men verwonderd was, hem niet meer te zien.

Indien wij aan de mchtingen, welke ons medegedeeld zijn, geloof mogen hechten, zou de heer Ghuyts dezen handel gedurende 68 dagen geleverd hebben!

Men schrijft uit Charleroi, 27 oktober:

Donderdag namocn had er in de celgevangenis alhier eene pooging tot ontvluchting plaats. Een schildersgat, die eene straf van 6 maanden onderstond, is op eene afsluitingsmuur langs den kant der Sambre gekropen, en heeft zich buiten laten vallen. Hij brak een been en op zijne smartkretten kwam de nabijwomende schoenmaker Michel Dubois toegesnel, die hem met behulp van zijnen zoon, oprapte en in handen der bewakers van de gevangenis gaf.

Men schrijft uit Namen, 4 november:

De oogst der aardappelen is in de Ardennen geëindigd, en onze landbouwers zijn er over voldaan. Men noemt pachters, welke verleden jaar 10 tot 15 karren hadden, en in dit jaar er reeds 30 tot 40 hebben ingeschaard. Ook zijn wijden winter met minder vrees dan de vorige jaren te geoet. De ellende is nog groot; eventwel als het volk in de Ardennen aardappelen heeft om het jaar door te komen, vereest het niet voor den honger, en thans zijn wij in het geval te kunnen zeggen: rijken en armen hebben hinnen voorraad.

Het kruistekken. — De *Semaine religieuse* van Lyon verhaalt in de volgende bewoordingen eene wetenswaardige episode uit den laatsten burgerkring der Vereenigde Staten:

Op den dag, dat het beruchte gevecht van Bull Run plaats had, kwam generaal Smith met zijne divisie te laat om te weten welk het wachtwoord was. Daar hij voorzag, dat, indien hij voortrukte, hij door zijne eigene partij zou beschoten worden, vroeg hij een man van goeden wil, welke gereed was om zijn leven op te offeren. Een jongeling trad buiten de gederen.

Gij zult gedood worden, zegde hij.
Zeer wel, generaal.
Alstoen schreef generaal Smith op een stuk papier: Zend mij het teeken.

Generaal Smith.
Daarna gaf hij di biljet aan den soldaat. Hij zegde hij zich zelven, dat, als de soldaat gedood werd, men dit belangrijk biljet zou vinden.

De jongeling vertrekt; hij nadert de voorposten.

Wie daar? riep men.
Een vriend; antwoordde de soldaat.
Geef het wachtwoord!

Hij trad sprakeloos vooruit; al de geweren werden op hem gericht.

Hij maakte het kruistekken en hief de rechterhand op naar den hemel.
Oogenblikkelijk werden de geweren geveld. Het teeken, hetwelk de katholieke soldaat had gemaakt, om zijne ziel aan God te bevelen, was juist dat, hetwelk Beauregard, een katholieke generaal, des morgens tot wachtwoord aan zijn leger had gegeven.

Alle donderdagen, aankomst van verschen zee- en rivier-visch, gevogelte, wild en ingemaaktsels, te Tongeren voor het Begijnhof, n° 1.

Buitenlandsch nieuws.

Spanje.

Het voorloopig Bewind boezemt hetzelfde vertrouwen niet meer in, als in den beginne der Revolutie. De verschillende partijen beginnen wederom het hoofd te verheffen. De tegenkanting, de misnoegdheid en de armoede breken nu overal uit en geven op verschillende plaatsen aanleiding tot woelige tooneelen.

De oorlogsminister heeft reeds bevel gegeven ter bestraffing van eenige officieren der ruitrij, die zich vijandig verklaard hadden tegen den nieuwen staat van zaken.

Luidens 't verhaal der *Epoca*, verwacht men zich eerlang aan 't sluiten van den vrede tusschen Spanje en de republieken der Sulle zee, en dit door de welwillende bemiddeling der Vereenigde Staten van Noord-Amerika.